

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-téri közleményeket a kiadó hivatal útján az ár mellett közöl.

A kisgazdák helyzete.

Olvashatjuk egyszer-másszor, újabb időben nagyon is gyakran, a fővárosi napilapokban megjelent és a ruthének szomorú helyzetét tárgyaló cikkeket.

Olvashattuk, hogy maga a kormány is közbelépett a ruthének érdekében és az ottani nagybirtokos földeit bérbe vette és apróbb parcellákban a szegény nép között ismét hosszab időre bérbe adta, mely tényről már lapunkban is tettünk említést.

Szó sincs róla, ez nagyon szép és üdvös dolog, melyért a kormány csak köszönetet érdemel. Nincs és nem is lehet ellene semmi kifogásunk és hogy mégis felemlítjük e tényt, ezt csak azért tesszük, hogy még inkább feltüntessük azon sajnálatos körülményt, hogy az alföldi kisgazdák szomorú helyzetével mily keveset törődnek az intéző körök.

Hozzá vagyunk szokva a magyar Alföldet „tejjel és mézzel folyó Kanaánnak” nevezni és ezt oly régen hangoztatjuk, hogy ezt végre magunk is elhittük. Sajnos azonban az idők folyamán mindinkább arról a keserű valóságról kellett meggyőződünk, hogy biz ez a magyar Alföld ma-holnap a nyomor tanyája lesz, ha bajaink gyors és gyökeres orvoslása még soká fog késni.

Telyes lehetetlenség egy hirlapi cikkben — különösen lapunk keretében — a kisgazdák összes bajait felsorolni. Lehetetlen arra a sok, már e téren elkövetett mulasztásokra, valamint a bajok elhárítását czélzó szükséges módszerekre reá mutatni. Azért most csak lehető legrövidebb vázlatban óhajtjuk a kisgazdák mai és előre látható bekövetkezendő helyzetét ecsetelni és pedig a czélből, hogy mi is szerény tehetségünkhöz mérten hozzájáruljunk azon közöny megszüntetéséhez, melyel e nagyfontosságú kérdéssel szemben viseltetnek.

Elvégre is Magyarország agrár állam. Földmivelő nép vagyunk és nálunk a kisbirtokosok helyzetének javítása ép oly nagy jelentőségű kérdés, mint bármely fejlett gyáriparral bíró államban a gyári munkások, vagy még inkább a pangó gyáripár kérdése. Kétséget sem szenved tehát, hogy a magyar kisbirtokos osztályon, mely osztály hazánk egyik legszárkább alaposzlopát képezi, segíteni kell.

Helyzetüket nem kis mérvben nehezíti a tulmagas földadó, mely annál nagyobb, mert őket aránytalanabban még magasabb adó terheli, mint a nagybirtokosokat és pedig az okon, mert kisbirtokosokat kénytelenek voltak telyesen fel-
törni és azon benső gazdálkodást folytat-

ván, földeik a legnagyobb részben mint „prima kvalitásu” van osztályozva, ellenében a nagybirtokosokkal, hol csak a legelő, kaszáló, erdő, utak és nagyobb kiterjedésű haszonvehetetlen területek.

Természetes, hogy fizetniük kell még az állami adóforintok után kirótt — sok helyütt az állami adókat meghaladó — nagy községi adókat is. Hogy csak egy példát is hozunk fel, *Mindszent községben is a jövő 1899. évre 92 1/2%-os községi adó van elvirányozva.* Fizetniük kell még majdnem az egész Alföld területén az ártér fejlesztési nagy adókat is. Összegezvén ezen adókat, kis örök birtokaért a tulajdonos haszonbért fizet.

Örömmel konstatáljuk, hogy újabb időben a pártok, de sőt maga a kormány is foglalkozik a földadók leszállításának kérdésével, mely eszme, ha gyorsan ténynyé válna, egy lépést jelentene előre azon az uton, mely e kérdés gyökeres megoldása felé vezet.

Nagy baja a kisbirtokosoknak az is, hogy hiteligényei nem nyerhetnek kellő kielégítést. Személyhitele nincs és így a legtöbb esetben több rendbeli uzorások körmei közé kerülnek, kik azután legtöbbször alaposan el is bánnak vele.

Igaz, hogyha birtoka tiszta — ami az Alföldön a lehető legnagyobb ritkaságok közé tartozik — táblázásra kaphatna olcsóbb hitelt is. Amde ez is a legnagyobb nehézségekbe ütközik, mert a legtöbb ily intézet 1000 forintnál kisebb hitelt nem nyújt, de egyezer forintos kölcsön után is fizetethet annyi becslési, táblázási, eljárási stb. költségeket, melyeket felszámítva, eléri a vidéki pénzüntézetek kamatlábát. A vidéki pénzüntézetek is azonban csak vagy két jótállással ellátott váltóra, vagy ily kötvényre adhatnak pénzt, ekkor is némely helyen csak hosszabb bírálat, tárgyalás stb. után.

Olcsó, könnyen elérhető hitelviszonyokat kell a kisgazdák számára teremteni.

A legnagyobb baját, veszedelmét a kisbirtokosnak a fentebb vázoltakon túl az képezi, hogy a legnagyobb nélkülözése, a legmegfeszítettebb munkásságuk dacára is, mindinkább kisiklik lábaik alul az ősi talaj és ma-holnap a magyar gazda „nem leli honját a Hazában.”

Sok mellékkörülmények is okozzák ezt a tagadhatatlan szomorú tény. melynek valódisága mellett bizonyít szerte az országban mindinkább szaporodó földárverések, de leginkább okozza a jószágtenyésztés telyes megszünte.

Kénytelen volt a kisgazda a jószágtenyésztéssel felhagyni, mert az idők folyamán elfogyott a legelője, elfogyott a kaszáló területe, mert hogy nagyobbodó

családjával megélhessen, azt felszántotta.

Gyermekeit szabad szárnyára eresztve, birtokát négy, ötfelé is hasította, jutván mindegyikre annyi, hogy belőle a mai viszonyok között csak nyomorral tengetheti életét.

Nézzünk csak szét az egész magyar Alföldön. Az ez idő előtti szép nagy pusztákon egy-egy tanya csoport egész kis falvakat képez. Egyik falut a másikkal egy hosszú tanya-utcza köti össze.

Ugyan mi lesz, ha a mostani kisbirtokos halála után e piczi birtok is osztály alá kerül? Négy közül háromnak semmi sem jut E három szaporítani fogja egy millióval az elégedetlen elemek számát.

Az hiszem, hogy e nagy betegség diagnózisa az, hogy a magyar Alföldön nincs a népesség arányához mérten elég föld.

Ezen pedig csak telepítési rendszer nagyobb arányokban való igénybe vételével segíthet némi részben, de nem gyökeresen, mert népünk egyik fő erénye, hogy szívósan ragaszkodik ahhoz a helyhez, melyen ő és ezer év óta minden őse született.

Számtalan bajokat sorolhatnánk még fel, melyek mind a kisbirtokos osztályt sulytják, de elég ennyi is arra, hogy az őket fenyegető végveszélyről hirt adjunk és felhívjuk e tényre az illetékes körök figyelmét azzal az óhajtással hogy adja a magyarok Istene, hogy ennyi magyar minél előbb megmentessék sanyarú helyzetéből a küszöbön álló végveszedelemtől a Haza javára és üdvére.

Agrárius.

Vakáció után.

(K. H.) Hazánk nagyreményű aranyitjusága kéthónapos kellemes vakáció után teljes felszereléssel tódul be az iskolák kapuin. Ne érje gáncs őket, hisz igazi lelkesedéssel állnak ki a küzdőterre, hogy kivivják maguknak azt az utat, mely őket egykor az életbe vezet.

A hazai sajtó évről-évre hivatásszerűen megemlékezik róluk, amidőn a szülőknek a pályaválasztás nehéz kérdésében segédkezet nyújt és egyben rámutat gyermeknevelési rendszerünk ferdeségeire. Mert ne tagadjuk, elhibázott az nagyon éppen ily időtájban legalkalmasabb azt küssé latolgtatni.

El kell ismernünk, hogy ama hiba nem a mi hibánk, hanem a gyors fejlődés következtében csak felületesen tanulmányozott korszaké. Azé a mai korszaké. a melynek közéletében minden nem arra hivatott embertől is megkívánják a sokol-

dal tudományt. Jelen korunk e tulfeszített következménye lehet s elismerjük, igen szép, ábrándos, magasra törekvő követelmény, hogy a XIX-ik századnak szükségese van a tudományra, de viszont az életből merített napirenden álló tények bizonyítják, hogy eme követelt tudománynak sok nyomoréka, több értelmetlen szájhöse és sajnos, igen sok pénzen vásárolt tökfilkója van.

Alljon itt először is az apai büszkeség néhány vonása, melynek nyomán hány és hány pályatévészett ekzisztencia termett.

Vannak családapák, akik, ha gyermekük ügyesen mássza meg a nagy körtefát, következtetve az elevenségből, ki mondják: »ez a gyerek fiskális lesz.« Tanítatják, bukkik, büntetik, elvergődik; könnyöggel, sógorsággal és befolyással keresztül gurul valahogy a vizsgákon, akkor aztán zsebre vágja a két kezét, bebámul az üres levegőbe, még a körtefát sem tudja megmászni, de bizonyítványai révén bedugják oly hivatalokba, közintézetekbe, ahol ezer meg ezer ember vagyonát van hivatva őrizni. Ez termi meg a czilindert, a gógót, a nagyuri hajlamot, mely nem egy esetben a börtönnél végződik. Hogy ez nem pusztá frázis, bizonyítja társadalmunk legutóbbi bűnkrónikája.

A sok gombamódra felszaporodott léha »piperkőcz«, kik ma rendes foglalkozásként a párbajokat űzik, a semmittevést gyakorolják, mind egykor jobb sorsot ismert apák ferdén nevelt gyermekei. Mily szorgalmas munkásaivá válhattak volna talán a hazának?

Ezért nem áll tetőpontján nálunk a földmivelés, az ipar és kereskedelem. A divat, az élvhajászat az tetőpontját érte.

A családapák ne kényszerítsék gyermekeiket semminemű tudományos pályára, amelyhez nem volna kedvük. A jó felfogású fiúnak még nem kell éppen ügyvédnek lennie, mert hisz ha valahol ész kell, úgy a kereskedelem, ipar, gazdaság terén kell, ahol szükséges a messzeható tervezés, éles ész, feltétlen előrelátás, kitűnő számítás. Meg máskülönb is, egy or-

szágot nagygyá, hatalmassá, művelté csak az ipar és kereskedelem tehet. Az tette hatalmassá Angliát, Franciaországot; ez fog hatalmassá tenni minket is.

Azért ajánljuk a szülőknek, neveljék gyermekeiket akként, amint azoknak kedve, vágya a nevelést megköveteli.

A szívesen, kedvvel tanuló fiúk legyenek a tudomány emberei; az éles eszű, de ily polczra nem törekvő ifjak legyenek a nagybani földmivelés, nagy ipari és nagy kereskedelem lelkes, alkotó tagjai. A korlátolt tehetségű fiúk váljanak derék, hazafias földmivelőkké, kisiparosokká és kereskedőkké. Azok pedig, kiket nagyratörő hajlamuk a dicsőséges katonai pályára készíten, engedjük szabadon, mert hazánknak szüksége lehet még egykor a magyar vitézségre, a magyar hadseregre. Így osztályozzuk a gyermeknevelést, ne ismerjük ebben részrehajlást, legyünk önzetlenek, ne igyekezzünk a természet ellen harcolni, mert arra a legmerészebben haladott korszak sem képes. Végül pedig természetesen első kötelessége legyen az apának gyermekét imádott hazája szeretetére megtanítani s intse, ne hagyja el ezt a földet, melyet ezer éve bír a magyar nemzet.

Ha ezt a megajánlott rendszert a családapák magukévá teszik, egy század múlva teljesen egyetértő, boldog nép lakja majd ez országot, ki észszel, mint tettel, karddal, mint tollal leend hasznára hazájának. Nem leend elégedetlen nyomorék, a tudomány tökfilkója, hanem egy szellemi és anyagi munkákat végző szorgalmas nemzedék.

Igy vész el a rangkórság és megszűnik a tudomány, de akkor minden egyén a maga módja szerinti tudományos ember leend, ha nem kényszerítik a kalapos inast arra, hogy miniszterségre vágyódjék.

Ez a jelen korszak igazán tudományos rendszere.

A kurczarati földek bérbeadása.

A legközelebbi mult községi közgyűlés alkalmával tárgysorozatban kívül szóba került a váltsági földek bérbeadásának kérdése is.

Ez alkalmával azt tapasztaltuk, hogy a képviselő testület nagy többségének az a véleménye, hogy ezen földek még ez év őszén adásának bérbe. Ezt természetesen is találjuk, mert tudvalévő dolog, hogy a jelenleg bérbe adott földek bérleti ideje a jövő év szeptember 30-án lejár.

Mivel azonban ez az ügy csak magánbészélgetésként lett tárgyalva és törvényes határozat e tárgyban nem hozott, feltétlen szükséges, hogy a váltságügyi bizottságnak ily értelmű előterjesztést kell a legközelebbi közgyűlés elé terjesztetni, hogy az tárgysorozatba tévéve, már a szeptemberi közgyűlésen okvetlen tárgyalás alá kerüljön.

Nem ártana, ha a váltságügyi bizottság ezen előterjesztéséhez javaslattal is járulna ezen földek mikénti és mily részletekben való bérbeadásának módjához. Nem kételkedünk, hogy ezt meg is fogja tenni, mint megtette mindig, bármily a váltságügyet érdeklő kérdéseknél. Ezeket tehát csak azért hoztuk fel, hogy a bizottság figyelmét felhívjuk — tekintettel az idő előrehaladottságára — a gyors intézkedésre egyrészt, míg másrészt a bérleti módzatok és a parcellák nagyságának megállapításához még idő előtt mi is hozzá akarunk szólni.

Nem tagadjuk, hogy némi aggodalom fog el jelen cikkünk megírásánál, ha arra gondolunk, hogy személyeskedéssel fognak azok valódni, kik érdekeiket fogják megtámadottnak vélni. Sajnos, hogy nálunk nem képesek, vagy nem akarnak a közügyi érdekek felfogásában azon magaslatra emelkedni, melynél a magánérdeknek és személyes hiúság érzetének el kell némulnia.

Elismerjük, hogy roppant nehéz helyzet Mindszenten lapot írni, hol minden szám új meg új kellemetlenségeket hoz, mert hol az egyik, hol a másik részről ér bennünket a támadás.

Bármily kellemetlen legyen is ez állapot mi megtettük, hogy lapot írunk, nem térhetünk tehát pusztá személyes kényelemből napirendre a legfontosabb, a községet és a közönséget érdeklő ügyek felett.

Ilyen fontos kérdés: a váltsági földek bérbeadásának kérdése — a közönségre nézve.

Kevés szóban összefoglalva, a mi javaslatunk e kérdésben oda irányul, hogy a haszon-

TÁRCSA.

A »Mindszent-Szegvár és Vidéke« eredeti tárcája.

A nők hivatása.

A házasság a földi boldogság czéljából köttetik és vajjon a földi életnek adhat-e egy bölcs valódibb czélt, mint a boldogságot? Akar-e valaki hatalmas, gazdag, irigyelt, szóval bámult egyén lenni, azt mondja a példabeszéd, hogy egy jó nő a legrosszabb férfit is megjavíthatja. Es ez igaz is! mert a nő arra van hivatva, hogy boldogítson s azért nevezik őket az emberiség védangyalainak. Már pedig akkor elsősorban férjének kell, hogy őrző és boldogító angyala legyen. S hány eset van, hogy angyal helyett valóságos — ördög lessz a férjnek; pedig ha jól fel tudnak fogni kötelességük érzetét, a mi a házasságnál a fő, akkor saját boldogságuk árán is megszereznek a családi élet boldogságát.

Tőlünk nőktől függ, hogy egy egész életre nyugodt csendes házi tűzhelyet alkossunk magunknak; nem muló szenvedélyes szerelemmel, de őszinte, odaadó, önmagunkat is feláldozni képes szeretettel. S azt a szent érzést, a mely bennünket hozzá fűzött, ne hagyjuk elaludni; de minden erőnkkel oda hassunk, hogy az még fokozódjék.

Ha célul tűzzük ki magunknak a boldogítást, feláldozóknak kell lennünk mindenben, nem pedig követelőknek. Oh ha így gondolkoznék minden nő, akkor édes jutalomul nyernék azt, amit csak az az öntudat nyújthat, hogy hivatásukat

híven és lelkiismeretesen betöltöttük: s magunknak is megnyertük azt az édes családi boldogságot, mely a kötelesség érzetén alapszik.

Akkor nem kellene félnünk, hogy férjünk saját házában nem találja fel otthonát, — s házon kívül keres szórakozást, hogy elfelejtse az otthoni poklot.

Egy nőnek oda kell hatni, hogy nélkülözhetetlen legyen férjének s ha összehasonlítást tesz más nővel, mindig az ő előnyére történjék. Tartsa meg házassága után is leánykori csinoságát; gyermekeit ápolja és jó magaviseletre oktassa, férjét pedig szeretnie kötelessége.

Mit gondoljon ő még vele is, elég az, ha kimennek sétálni, akkor felöltözködik »másnak« a férjnek fölösleges.

Csakhogy a férj megfordul ám máshol is, s ha ott az ellenkezőjét látja az ő otthonának, összehasonlítja a csinos menyecskét az ő nem csinos feleségével, otthon elmondja, hogy bizon csak rend van annál az X-nél, meg csinos asszony az még mindig.

Ennél azután nem kell egyéb; kitör a vihar egész erejével. a szegény, X-nére rá lesz szórva irgalmatlanul minden titulus, hogy milyen kokett, haszontalan asszony, még az ő férjét is elcsábítja; pedig dehogy akar az valakit elcsábítani de kevésbbé az ő férjét; az csak a maga férjének akar tetszeni még pedig, — úgy mint régen. De ne csak külsőleg kívánjuk meghódítani férjünket, hanem lelkileg is. Megtörténik igen sokszor, hogy a férj az anyagi gondok miatt roskedvűen tér haza; nem bánt senkit, csak szomorú, ilyenkor

nem hízeleg, nem tud; ez nem a szeretet hiánya, hisz épen akkor érzi szükségét egy szerető léleknek, aki megosztja vele bánatát.

Ha ilyenkor a szerető nő részvétellel közeledik felé, kis kezével elsimitani homlokáról a redőket s egy édes csókkal zárja le panaszos ajkát, vigasztal biztat a jövőre, mindezt tenni szent kötelessége. Van-e a világon olyan férj, aki nem lenne ilyenkor hálás? nem lenne az az öntudat édes jutalom, hogy hivatásukat betöltöttük; mert vigasztaló angyalai lettünk annak, akinek az oltár előtt azt esküvénk, hogy nem hagyjuk el őt semmi féle szükségben.

De a helyett, hogy tennék, azt kívánjuk, hogy még mindig szeszélyeinknek hódoljanak; s a rossz kedvet ne hozzák haza. Elkezdünk zsemlélni, míg a férj megunja a meg nem érdemelt leczkértetést s elmegy. Ha hazajön, újra kezdődik ez a boldogság.

S ez így tart mindaddig, míg végre azt veszi észre a szegény férj, hogy jobb is lenne, ha soha haza nem kellene menni ahoz az örökös szurkálódó asszonyhoz. A nő pedig addig odahaza sirdogál, nem a fájdalom, hanem csak hiúságból és ha valakivel találkozik, bizonynyal elpanaszolja, hogy neki milyen rossz férje van s ő a legszerencsétlenebb asszony a világon. Pedig ha jól meg gondolná, ő is azt mondaná, a mit én, hogy minden nő maga oka boldogtalanságának; mert ha teljes boldogságot nem is, de egy nyugodt házi életet minden nő teremthet magának, — ha ő akar!

lérbe adást lehető kis részletekben kell kezdeni, hogy népünk legszegényebb részének is alkalom nyujtassák arra, hogy egy pár hold földcskét haszonbérhelhessen.

A két holdas, öt holdas parcellákat kell előbb bérbe adni olyképen, hogy ezekből egy bérlő több parcellát ne bérhelhessen és csak ezután kell a 10 holdas nagyobb területeket bérbe adni.

Nem akarjuk bővebben fejtegetni az ilyen bérbeadás hasznát, melynél a község mit sem fog veszíteni, a lakosság pedig sokat fog nyerni. Elég ha reá mutatunk más városok példájára, mint Szeged, Vásárhely és a többire, hol a földet lehet kis részletekben szokták bérbe adni, de sőt egyes nagybirtokosok, belátván a nép nyomasztó helyzetét, több helyen már kisebb részletekben adja a szükségnek megfelelően birtokát bérbe.

Mennyivel inkább kötelessége ez Mindszent községnek? Már csak azért is, mivel az eladó örgróf Pallavicinyi Sándort az eladásnál már annak idején az a nemes intenzio vezette, hogy a község népén akart segíteni.

Ma a kurozaréti földeken valóságos nagy bérlők vannak, kik között 10 holdas bérlő is van.

Nagy hiba lenne az is, ha vidékieknek adnánk addig bérbe, míg Mindszent község lakossága közül bérelni szándékozik akad.

Ez aikalommal e tárgyhoz többet hozzá szólni nem tartjuk szükségesnek, mert erősen hisszük, hogy ugy a válságügyi bizottság, mint a község képviselő testülete nem lesz ellene a mi javaslatunknak.

Községi ügyek.

A névtelen utcák.

Mindszent nagyközség elmaradottságát a többek között az is eléggé bizonyítja, hogy egyetlen fő- és mellék-utcáinak, több tereinek még ma sincs neve.

Ugy „tájékoztatlanságunkban” mintegy ötven utcát ismerünk Mindszentben, igazi nevét azonban egynek sem. Nem gondoljuk, hogy ezek az elnevezések, mint *Engel-köz, Kántor-köz, Jegyző-köz, Weisz-köz, Megyeri utcája, Kati-köz, Kohn-köz, Lavicskájék köze* stb. ezen utcáknak helyes és megfelelő nevei lennének.

Legszébb tereinket „gyalog piac” és „jóság vásártér” néven ismer csak a község, míg vagy 40 utcának és még néhány téraek egyáltalán semmi neve nincs.

Bátran merjük állítani, hogy ezen a téren Mindszent község egyedül áll az egész vármegyében, de talán az egész országban is. Szegvár, Kistelek, Csany és mindmegannyi községben láthatjuk az utcák sarkán kiszögeezett táblákat, melyen az illető utcának a neve van felírva, csak Mindszentben nem lehet egyetlen ily táblácskát sem felfedezni.

Hogy mennyi kellemetlenség háramlik ezen hiány miatt a községre, azt fejtegetnünk teljesen fölösleges, az magától is érthető, ha elgondoljuk, hogy ha az idegen községünkbe érkezik és valakit néven nevezve keres, képtelen lévén a keresett egyén lakásának utcáját is megnevezni, mily nehezen lehet az illetőt utba igazítani.

Több hasonnevű egyéneket pedig alig lehet megtalálni, mert mindmegannyi névtelen utcákban lakik.

Káros ez az állapot a kereskedelemre, káros a postai forgalomra, de ami fő, ez egy oly hallatlan rendetlenség, melyet feltétlenül rendezni kell.

Mindszent község képviselő testületének nem valami nagy hazánai érzetere vall ez állapot, de feltűnteti a hazafias kegyelet teljes hiányát. Mert mondjuk, például a *Kati-köz* helyett nem szebben hangzana a *Bocskay-utca, Kohn-köz* helyett *Kossuth-utca* és a *Lavicskájék* utcája helyett *Lehel-utca*?

Meg vagyunk róla győződve, hogy községünk vezető elemei e szegénytelen állapotot ép úgy ismerik, mint mi. Kivánatosnak is tartják ezen baj orvoslását, csak hogy — restellenek szólni.

Nekünk azonban nem szabad a bajokat leplezgetni. Mi kötelességünkhöz hiven feltárjuk a helyzetet részletenkint és követeljük a

bajok fokozatos orvoslását, a hiányok pótlását.

Nem kételkedünk azon, hogy ezen igen csekély költséget igénylő munkálatokat a képviselő-testület minél előbb fogantossá fogja és rövid idő múlva utcáink új neveit minden utca sarkán egy szép tábla fogja hirdetni.

Világ folyása.

Örök béke. Mít hajdan a próféták, később az apostolok hirdettek, miről költőink és ideálistáink álmództak: az örök világéke hatalmas, nemes eszméjét most a legnagyobb fegyveres hatalom korlátlan ura, II. Miklós, a minden oroszok csárja megvalósításra ajánl a bámuló világunk.

Másfél millió katonája áll e hatalmas urnak állig fegyverben. E leghatalmasabb ember egy intése elég, hogy lángba borítsa és vérbe tulasza a világot. Egy intésére pedig — ha ugy akarja — elhárítja fegyverét és mehet mindenki békés foglalkozása mellé.

A csár azt izeni az ámuló Európának, hogy Pétervárott fjedelmek kongresszusa készül „az általános béke fentartása és a mértékben tul való fegyverkezésnek csökkentése” végett.

Igaz, hogy ez még nem jelenti a „világ békét”, de egy nagy, óriási lépés ezen legnagyobb, legnemesebb eszme megvalósítása felé.

Kell-e magasztosabb, szentebb eszme, mint megszüntetni a tömeges ember mészárlásokat? Viaszaadni az anyáknak gyermekeit, a hazának hű munkás polgárait? Viaszaadni a busuló menyasszonynak vőlegényét, a támasz példül maradt családnak támaszát?

A tizenkilencedik század végső perceit bearanyozza az emberszeretet ezen hatalmas nyilvánulása. A népek száz millióit volna hivatalva az általános lefegyverzés egy oly óriási tehertől megszabadítani, melynek sulya alatt az egész emberiség gőrnved és egy-egy ország már ma is a végkimerülés azon stádiumába jutott, mely a végső enyészet osalhatatlan szimpptomáit mutatják.

Az eddigi értesülések szerint Európa minden állama — Franciaországot kivéve — örömmel fogadta a csár kezdeményezését és valószínűleg vallamennyi állam, Franciaország is képviseltetni fogja magát a pétervári kongresszuson.

Vérmes reményekkel nem nézünk ugyan ezen kongresszus elé, mert a hatalmak között óriási ellentétek uralkodnak. Igy Franciaország is belemenne a leszerelésbe, ha Elzász-Lotharingiát visszaadja neki Németország stb. Mindazonáltal az első lépés megtétezt, melyet a második és még sok több mindaddig, míg az eszme ténynyé nem válik.

Jókai Mór, ki a magyarországi béke-egyesület elnöke, egy újságíró előtt nyilatkozva szintén nem hisz, hogy az örökéke már most megvalósuljon.

Többek között következő nyilatkozatot is tette:

„Az általános lefegyverkezés csak akkor lehetséges, ha Oroszország kezdi meg. *Vonja vissza óriási hadtestét a galicziai határról és a mi hadseregünk egy tekintélyes része ez által egyszerre felesleges lesz. Mondjon le a francia nemzet chauvinizta vágyairól, ne szítsa a nemzetiségi gyűlölködést, némuljon el a pánszláv izgatás itt nálunk és odaát Ausztriában.*”

Jókai általában nem hisz a muszkának és végül azt mondja:

— Ha mégis igaznak bizonyul ez a hír, ugy leborulok az orosz csár előtt és imádni fogom, mint egy kis Istent.

Helyi és vegyes hírek.

— Azon vidéki előfizetőink, kik még az előfizetési díjjakkal hátralékban vannak, jelen számunkban egy kitöltött posta utalványt kapnak, melyen a díjjak beküldését még e hét folyamán legyenek szivesek eszközölni.

— Személyi hír. Mint értesülünk Tary Endre ügyvéd ur, a 48-as kör elnöke, községünkbeli végleg eltávozik és lakását Majsára helyezi át. Sajnálatlaltal vesszük tudomásul Tary távozását és kívánjuk, hogy adja az Isten, hogy új otthonában feltalálja ő és családja a teljes boldogságot. Isten vele!

— Iskolaszéki gyűlés. Mindszent község iskolaszéke mai napon d. e. 9 órakor a község-ház tanácstermében gyűlést tart. Tárgyak: a tanév megkezdése felőli intézkedés és az 1897/98. évi számadások előterjesztése.

— Vasuti menetrend megváltoztatása. Szentesen mozgalom indult meg az iránt, hogy a vasuti menetrendet akként változtassák meg, hogy a Budapestről este 7 órakor kiinduló vonat üszekötetésbe jöjjön Szentessel, hova éjjel után érkezne meg. E tervet a vármegyei közigazgatási bizottság is megávévátette, most pedig a szentesi kereskedők is csatlakoztak a mozgalomhoz. A menetrend ilyenén való megváltoztatása tényleg könnyitené Budapestre és vissza a közlekedést, ámde a mi érdekeinkről itt ismét megfelekedtek. Ugyan ennek az éjjeli vonatnak Vásárhelyig kell menni.

— A községi bizottságok. A községi törvények és alapszabályaink értelmében is, a képviselő-testületek újja alakítása után, azonnal meg kell alakítani a bizottságokat. Mindszent község azonban megmutatta, hogy nem tartja kötelességének sem a törvényeket, sem a község szervezeti szabályrendletét respektálni. A bizottságok, melyeknek mandátuma innen-onnan már két éve lejárt, még mindig jog és törvénytelen alapon tovább működik. Felhívjuk e körülményre az illetékes körök figyelmét.

— Vásár a szomszédban. Szentesen az országos vásár f. hó 17. 18 és 19-én fog megtartatni. Első nap a jóság vásár lesz, melyre a sertések felajátása vészmentes területről meg van engedve.

— A kisteleki zászlószentelés. Nagy fénynyel ünnepelte meg a szomszédos Kistelek község önkéntes tűzoltó egylete a mult vasárnap zászlószentelési ünnepélyét. Mult számunkban már megirtuk, hogy a zászló anyai tisztet nagyméltósága örgróf Pallavicinyi Sándorné vállalta el, azonban közbejött rokonának *Eszterházi Pál* herczegnek elhunytja, ily személyesen részt nem vehetett. Sürgőnyileg kérte fel *Loánkovics Imréné* szül. *Babarczy Irén* uraót arra, hogy a zászló-anyai tisztet képviselőben teljesítse.

— Rendfentartás a vasuti állomáson. A rendfentartás és esetleges kihágások meggátálása céljából eddig majdnem minden vonat érkezésénél 1-2 csendőr volt jelen. Az utóbbi időben azonban, mind ritkábban jelennek ott meg, pedig naponta 100 munkás jön és megy, kik innen, kik csak keresztül utazva és nem egyszer oly eseteknek vagyunk tanui, melyeknek megtörténnie nem volna szabad és bizonyára nem is történnie meg, ha ott a kellő rendről gondoskodva lenne. A mult héten is Szolnok tájékről jövő algyői munkások a szesz élvezetétől vig kedélyre hangolva egy kis bálát rendeztek a peronon, a többi utazó közönség nem kis megbotránkozására. Szólni azonban senki sem mert nekik s ily zavartalan folytathatták vad és durva játékaikat a vonat indulásáig.

— Új postahivatal a megyében. Régen járja már a szomszéd Sövényház község a postáját. Végre siker koronázta fáradaimaikat, mert mint bennünket értesitenek, a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy szeptember 1-ére posta hivatalt szervezzenek. A sövényházi postahivatal Kistelekkel naponta értekezni fog.

— Eltört a lába. Eltört a lába, hajlik ide, hajlik oda Csordás Pap Miskának. Szombaton délután egy borozó atyafi koresma előtt álló két fogatu kocsián akart egy kis séta kocsizást rögtönözni, telkapaszkodott a kocsi, de a lovak az első ostorcsapásnál észre vették, hogy Miska nem ura a saját tettének sem, ők sem akartak ugy menni, a hogy a mükedelő kocsis akarta. Az eredmény az lett, hogy Miska a kocsiról lebukott és lábát törte. Egy darabig nem fogja az utcán dalolni a „hajlik ide, hajlik oda 48”-at.

— Szőlő telepítés Mágócsón. Mint bennünket Mágócsóról értesitenek, ott gróf *Károlyi Imre* fiatal nagybirtokos — ki állandóan vármegyénkben telepedett meg — egy 500 holdra terjedő szőlő telepítvényt akar létesíteni. Egyelőre csak 50 holdat fognak beültetni és fokozatosan 500 holdig kiterjeszteni. A fiatal főúr, ki csak nemrég építette fel Mágócson pompás kastélyát, még több, vármegyénkre nézve is üdvös tervvel foglalkozik. Építtetni akar egy csukor és egy szeszgyárat, melyekben sok munkákézf fog foglalkozást találni.

— Szocialista gyűlés Vásárhelyen. A mult vasárnap nagy népgyűlést tartottak a vásárhelyi szocialisták. Előző napon nagy veres plakátokon következő hangzatos felhívással hívták meg az „elvtársakat”: „Felhívás a szocializmusért és független érzelmű polgár, elv és munkás társakhoz! Figyeljete! Olvassatok!!

A helybeli független szocialista párt e hó 28-án d. u. 2 órakor a szabadságtéren nagy népgyűlést tart a következő tárgyakban. 1. A munkások helyzete. 2. A fokozatos adórendszer behozatala. 3. Az általános és titkos szavazati jog behozatala. 4. Mit akarnak a független szocialisták? 5. A szakszervezetek célja és haszna. Testvérek, polgártársak, tegye mindenki kötelességévé, hogy ezen népgyűlésen megjelenjen, politikai és gazdasági elnyomatásunk ellen protestáljunk követeljük emberi jogainknak törvénybe iktatását. Eljen az általános választói jog! Eljen a szabad egyesületi és gyülekezési jog! Eljen a fokozatos adórendszer behozatala! Az előkészítő bizottság. A népgyűlésen mintegy 5-600 ember jelent meg. Minden egyes tárgyhoz 3 szónok is hozzászólt, higgadtan és a főnálló társadalmi rend ellen egyik sem izgatott. A gyűlés a legnagyobb rendben oszlott fel.

— Rablóbanda Szeged környékén. Már régebbi idő óta tartja rettegésben Szeged és környékének népét egy vakmerő rablóbanda, mely ugynevezett Ballagi tó mellett vonta meg magát. A napokban kiraboltak egy öreg asszonyt kit pőrre vetkőztetve eresztettek utnak. Egy fiatal lányt kiraboltak és beledobták a Tiszába honnan csak nehezen birták az épp arra jövők kimenteni. Egy csózt összeszurkáltak és még sok egyéb gonosz tettet követtek már el. A csendőrség erőlyesen nyomoz és igyekszik kézre keríteni a kottáztatott rabló urakat, mi nemsokára sikerülni is fog.

— Statisztika az igazságszolgáltatásban. Az „Igazságügyi Közöny“ legutóbbi száma érdekes kimutatást közöl a magyarországi igazságszolgáltatás személyzetéről. Alljanak itt ebből a következő adatok: A kurián összesen 8 tanácselnök működik, a táblai elnökök száma 11, a bírák száma a kurián 69. Az országban összesen 21 táblai tanácselnök van, a táblabírák 220-an vannak. Főügyészek száma az országban 5, a süggyészi helyetteseké 5. Az összes törvényjékeken 62 elnök működik. Összes törvénybíró, fűrásbíró és ügyészek száma: 1433, az albiráké és alügyészeké: 1098. A kurián és táblán 12 elnöki titkár, 8 tanácsjegyző és 8 fogalmazó van beosztva. A véglegesített jegyzők száma 80, az aljegyzőké 701. Az összes törvénybíróknél és járásbíróknál összesen 339 telegkönyvezető van alkalmazva. Irodai főigazgató a kurián és a táblán 3, igazgató 83 működik, míg az irodatisztek 204-en, az írások 2133-an vannak. A fogházigazgatók száma 9, ugyanennyi a felügyelőké is. A különböző fogházaknál 9 orvos és 12 tanító van alkalmazva. Lelkészi funkcióit 28 pap végezi, börtön- és fogházvizsgáló 89 van. Eszerint tehát 6849 személy áll igazságszolgáltatásunk szolgálatában.

CSARNOK.

Az általános lefegyverkezés Mindszentén.

Erthető szencziót keltett II. Miklós, az oroszok mindenható csárjának az általános lefegyverkezés érdekében kibocsátott manifestuma itt Mindszent községi harcias hajlamu lakosságának körében is.

A vasárnapi bálak rendezői: a korcsmárosok meg telyesen kétségbe vannak esve, mert ezután ha beüt az „általános béke“, feleslegesek lesznek a bálak. Ki lesz oly bolond bálba menni, ha nem lesz szabad veszekedni és bicskázni.

Mint értesültem, a korcsmárosok kártérítési pert fognak a csár ellen indítani, ha tervéről le nem mond. Igazuk is van! Azért, hogy a csárnak van mit a tejbe aprítani, ne fossza meg a mindszenti korcsmárosokat kenyérkeresetüktől.

Mielőtt azonban perelnének, egy tiltakozó manifestumot bocsátanak ki Európa színe elé. A manifestum szerkesztésére, megírására és a nagyhatalmak elé való terjesztésére községünk nagy fiát: Aranytollu Gáspárt bízták meg. Siker koronázása akciójukat!

A szentes—hódmezővásárhelyi vasútvonal mentén állomásozó vasúti főnökök és pályafelügyelők e rémes hír hallatára az egekől zuhantak alá.

Evtizedek hősi küzdelmének eredményeként már-már ki akarta adni a miniszter a rendeletet, hogy „a vasúti tiszték oldalfejtéseivel látandók el“ és ekkor jön ez a szerencsétlen

csár az általános lefegyverzés ábrándos eszméjével.

Némelyrésük már meg is rendelte a diszes kardokat és mint értesültem, a helybeli főnök ur a fegyver pengéjét direkt Damaszkusz-ból akarta hozatni.

Ennek is befellegzett. A vasutasok délceleg alakjait nem fogja diszítani az oldal-fegyver.

Szerencse, hogy ezek az urak államhivatalnokok, kik az állam érdekeit respektálni tartoznak, mert máskülöben az általános örök béke dicő korszakának hajnalán komolv veszedelem fenyegetné a világbékét.

Igy is csak Pokrócz Adám ur azon nyilatkozata, hogy: „megmaradt a régi fegyver“, nyugtathatta meg a kedélyeket.

Biztos forrásból vett értesülésem alapján jelenthetem, hogy vonatunk ezután is csiga léppéssel fog haladni Szentesről Vásárhelyre és vissza.

E rémes hír természetesen községünk rendőrségének okozott legnagyobb ijádelmet.

A rendőrkapitány a hivatalos távirat vétele után felöltvén diszes egyenruháját, felkötötte kardját, forgópisztolyt dugott övébe, bajuszát harciasan kipödörve, vágatva lovagolt, azaz futott a községházában elhelyezett rendőrlaktanyába.

Itt nyomban kiadta napiparancsban, hogy a rendőrség összes legénysége telyes díszben és fegyverzetel délután két órára készenlétben álljon.

A legénység lázas sietséggel pucolta ki fegyvereit, egymástól kérdezve a rendelet okát. Egyik azt állította, hogy valamelyes szocialista mozgalmat kell csirájában elfojtani. A másik rablók üldözéséről beszélt, a harmadik pedig határozottan azt állította, hogy a kapitány Bódit és rendjelekkel kitüntetett társát erélytelenségük miatt állásuktól felüggesztette és most ők fogják az utczákon a libák és kacskák ellen a hadjáratot megindítani.

Halvány sejtelmük sem volt a borszasztó valóról.

Délután 2 órakor nyájasan mosolyogva tekintett le a nap a gyakorló téren harci rendben felállított községi rendőrség vitéz csapatára, de legnagyobbban mosolygott a legvitézre: a kapitányra.

Elhangzott a vezényszó: Vigyázzz! és a legénység a kapitányra meresztő szeméit, ki következő szótat intásta hozzájuk:

Vitézek! Ti is tudjátok, hogy nekünk még a muzka császár sem parancsol! De tudja U is. Tudja, hogy Mindszent mind addig nem kerül hatalom alá, míg mi harcra készen itt állunk. Most alattomos eszközökkel ki akarja csavarni kezünkől száz csatákban hőiesen villogtatott kardjainkat. Kimondotta, hogy le kell mindenkit lefegyverezni. „A gárda meghal, de meg nem adja magát“, ez a mi jelszavunk. A fegyvert pedig nem tesszük le. Jobbra át, mars!!

Rendőrségünk büszkébben mint valaha, masirozott végig az utczán és több helyi politikusknak az a nézete, hogy a csár jóakarata a világbéke megteremtése körül hajótörést fog szenvedni a mindszenti rendőrség makacs elhatározásán.

Többen azt suttoják, hogy látták rendőrségünk egy tekintélyes tagját, Mihászna Andrást Pokrócz Adámmal titkon suttozni. Lehet, hogy a csár érdekében a megegyezést szándékosik nyélbe ütni.

Ma még nem lehessen tudni semmit, csak az az egy bizonyos, hogy rendőrségünk még nincs általános lefegyverezve.

Demokritosz.

Közgazdaság

A méhészettről.

Irta: Lovass Jenő.

A jó gazda s gazdaszöny háza körül mindig tarthat egy-két kas méhet, melyekkel a férfi s nő egyaránt bánhat. Háztartásnál, a nyert méz eledelül és orvosság gyanánt szolgál. A méhekkeli bánásmód egy kevés munkát és pontosságot követel, mely azonban szelidséggel legyen összekötve. Durva bánást rendszeren fulánkjaik szurásával fizetik vissza. Szép csendesen bánva, építményeik közt bátran babrálhathatunk. Ha a kaptár ajtaját kinyitjuk, vagy a közönséges kasokat felemeljük, észre vehetjük,

hogy a család haragos-e. Ha ezt tapasztaljuk, némi füstöt fuvunk közibük, ez rendszeren lecsendesíti őket és munkánkat elvégezhetjük.

A méh rendkívüli tisztasághoz van szokva, kitünő szaglási szervüknel fogva hamar megérzik az izzadság szagát, miért is aki nagyon izzad, ne közeledjék a méhekhez. Ha valamely kaptárból az anyát izzadt ujjakkal vettük ki és ismét visszatettük ugyanazon kaptárba, saját népe is megöli, vélvén, hogy idegen.

Ha a méh arczunkra, ruhánkra, vagy kezünkre ül, nem szur, de ha felé legyintünk, biztosan használni fogja fullánkját.

A méhtenyésztés főkéllékei a méh család, kaptár és a méhes. A méh-család legfontosabb tényezője:

1. Az anya. A rendes állapotba lévő családnak csak egy anyja van, de előregedett anya mellett még egy fiatal anyát is megszívelnek. Az anya nagyobb a többi méheknél, teste nyulánkabb és sárga gyűrűkkel övezett. A korosabb anyáknál ezen gyűrűk sötétebbek. A termékeny anyák vastagabbak és nehezkiesen mozognak, kivált tavasszal, ellenben a terméketlen anyák karcsubbak és sebesen mozgóak.

A petével telt anya nehezen repül és ezért rajzaskor sokszor a földre esik. Az anyának is van fulánkja, de ezt csakis más anyávali harcban használja, mivel tudja, hogy fulánkja használata után elhull.

Ezen egy anyától származik az összes család minden tagja, tehát a fiatal anyák, dolgozók és a herék.

Minél öregebb az anya, annál kevesebb petét képes rakni és így a család népeisége évről-évre fogyni fog, ezért két évnél idősebb anyát ne hagyjunk.

Az anya a női petéből, mely az anya bölcsőbe került, kel ki és 16 napra teljesen kifejlett anyává lesz. Rajzás idején, vagy az anya elpusztulásakor a méhek elővigyázatból több anyát is nevelnek, melyek közül a legerősebbet hagyják meg, a többit pedig elpusztítják. A méheknél nemcsak az anya által, az anyabölcsőbe rakott petékből származnak fiatal anyák, hanem minden dolgozónak szánt petéből és fiasításokból is, miután ezen peték is női egyedek. Az ilyen fiasításból, ha anyabölcsőt akarnak készíteni, oldalfalait berágnak, legnagyobbitják és a benne lévő ivadékokat bővebben táplálják. A tágabb hely és a bővebb táplálkozás folytán az álczatost megnyulik és anya lesz belőle. Az anya egyszer termékenyül és ez elég egész életére. Everta képes 200,000 söt több petét rakni. Eletkora 3-5 év.

A termékenyülés után az anya 48 óra mulva rendszeren megkezdí a petézést. A megtermékenyített peték csak is dolgozói sejtekbe rakatnak az anya által és belőlük, — dolgozó méhek lesznek. A here sejtekbe rakott, de meg nem termékenyített petékből fejlődnek — a herék. E szerint az anya kénye kedve szerint dolgozó és here-petéket képes rakni.

Tavasszal az anya rendszeren dolgozó petéket rak. A here petéket a fiatal anyák végett később rakja. A meg nem termékenyített anyák raknak here-petéket, ilyenkor a dolgozó bölcsőket a méhek meghosszabbítják, domborra visszafedéllel zárják le, az így keletkezett költést, pupos költésnek mondják.

A dolgozó méhek elkorosodott anyák melyek szaporításra nem képesek. Az anyabölcsőbe helyezett dolgozó-petéből anya lesz.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Diamant Manó.

Földbérlet.

Özv. Kohn Adolfné következő birtokai 6 évi időtartamra előnyös feltételek mellett haszonbérbe kiadóak.

A Mindszent község határában fekvő elegei és nyomási földjei: 200 hold.

A Szegvár község határában, közvetlen a község mellett fekvő kontraí földjei 320 hold.

Értekezhetni a tulajdonosnővel Mindszentén.